

Σεπτέμβριος 2014

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικά. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Σεπτέμβριο 2014 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε οριακή βελτίωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 0,2 μονάδες σε σύγκριση με τον Αύγουστο 2014. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε καλύτερευση του κλίματος στις υπηρεσίες και στο λιανικό εμπόριο.

Η άνοδος του κλίματος στον τομέα των υπηρεσιών προέρχεται από τη βελτίωση της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης και της ζήτησης των επιχειρήσεων καθώς και από θετικότερες εκτιμήσεις για τον κύκλο εργασιών κατά τους επόμενους τρεις μήνες. Η καλύτερευση του κλίματος στο λιανικό εμπόριο προκύπτει από τις λιγότερο αρνητικές αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις τους τελευταίους και τους επόμενους τρεις μήνες.

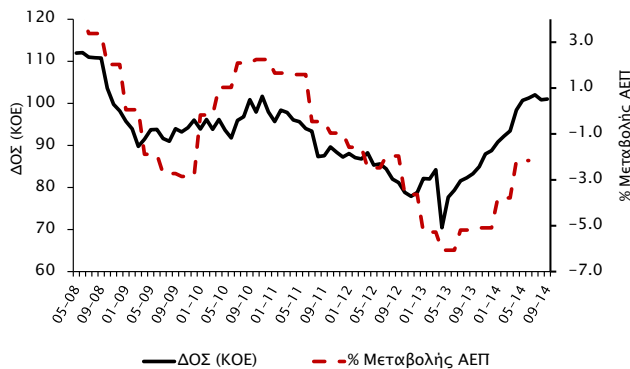
Το κλίμα στις κατασκευές σημείωσε επιδείνωση κυρίως λόγω αρνητικότερων εκτιμήσεων για τις προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο. Η οριακή πτώση του κλίματος στη μεταποίηση σχετίζεται με δυσμενέστερες αξιολογήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και την παραγωγή το επόμενο τρίμηνο.

Η υποχώρηση του κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές οφείλεται σε πιο απαισιόδοξες εκτιμήσεις για την οικονομική κατάσταση στην Κύπρο και την ανεργία τους επόμενους 12 μήνες καθώς και στην αρνητικότερη στάση των καταναλωτών προς την αποταμίευση.

Το Σεπτέμβριο 2014 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο αυξήθηκε κατά 0,2 μονάδες σε σύγκριση με τον Αύγουστο 2014.² Από τον Απρίλιο 2014 ο ΔΟΣ κινείται γύρω από το μακροχρόνιο μέσο όρο του (δηλ. 100 μονάδες) παρά το ότι η πραγματική οικονομία συνεχίζει να συρρικνώνεται.³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ

Η αύξηση του ΔΟΣ το Σεπτέμβριο, σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, οφείλεται σε βελτίωση του οικονομικού κλίματος στις υπηρεσίες και σε μικρότερο βαθμό, στο λιανικό εμπόριο (Διάγραμμα 2).

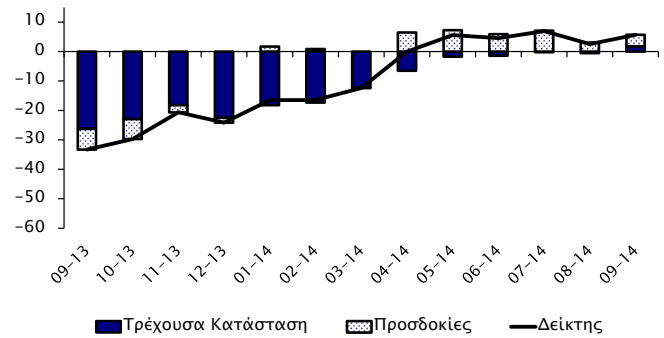
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε άνοδο λόγω βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3). Συγκριτικά με τον Αύγουστο, περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν θετικά την οικονομική κατάσταση της επιχειρήσής τους το τελευταίο τρίμηνο και ταυτόχρονα περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι η ζήτηση, αλλά και η απασχόλησή τους το τελευταίο τρίμηνο έχει αυξηθεί. Σε σχέση με τον περασμένο μήνα, περισσότερες επιχειρήσεις αναμένουν αυξήσεις στη ζήτηση και στην

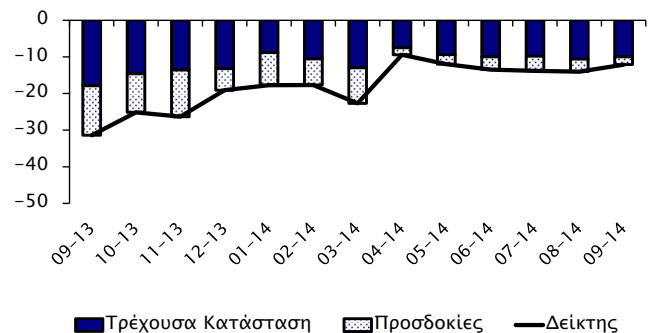
απασχόληση το επόμενο τρίμηνο και παράλληλα λιγότερες είναι αυτές που προγραμματίζουν μειώσεις τιμών τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα κατέγραψε μικρή βελτίωση λόγω ευνοϊκότερων προσδοκιών (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Σε σύγκριση με τον Αύγουστο, λιγότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν μειώσεις στις πωλήσεις τους το τελευταίο τρίμηνο και ταυτόχρονα λιγότερες αναμένουν μείωση στη δραστηριότητά τους το επόμενο. Επιπλέον, το Σεπτέμβριο, λιγότερες επιχειρήσεις σχεδιάζουν μείωση των παραγγελιών σε προμηθευτές ή συρρίκνωση του προσωπικού τους το επόμενο τρίμηνο. Σε σχέση με τον περασμένο μήνα, λιγότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι τα τρέχοντα αποθέματά τους είναι κάτω από το κανονικό, ενώ φαίνεται να διατηρείται μια τάση μείωσης τιμών το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα επιδεινώθηκε λόγω χειροτέρευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 5). Σε σχέση με τον Αύγουστο, λιγότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά την οικοδομική τους δραστηριότητα, ενώ οριακά περισσότερες δήλωσαν ότι τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books) είναι κάτω από το κανονικό. Το Σεπτέμβριο, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις προοπτικές

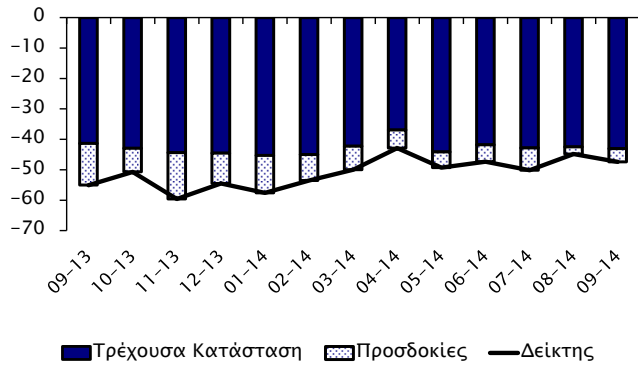
¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2014 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Α.Ε.Π. ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ, 2ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2014", Στατιστική Υπηρεσία 03/09/14).

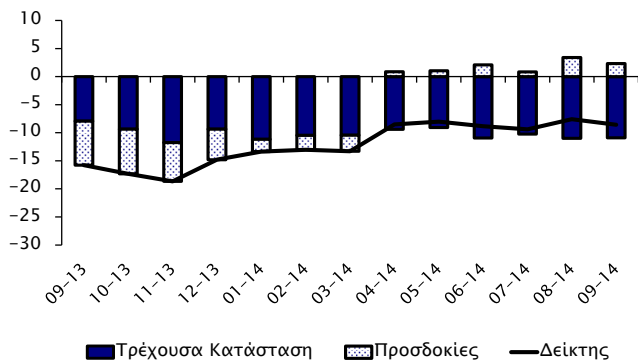
απασχόλησης τους επόμενους τρεις μήνες καταγράφονται αρνητικότερες. Οι καθοδικές τάσεις στις τιμές πώλησης κατά τους επόμενους τρεις μήνες παραμένουν και το Σεπτέμβριο (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα υποχώρησε οριακά λόγω επιδείνωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

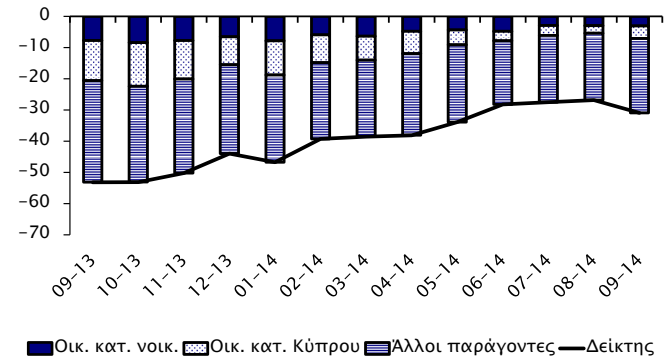

Συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, οι αξιολογήσεις για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου, τις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες και τις παραγγελίες για εξαγωγές καταγράφηκαν αρνητικότερες. Το Σεπτέμβριο, περισσότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι τα τρέχοντα αποθέματα των τελικών προϊόντων τους είναι κάτω από το κανονικό. Σε σχέση με τον Αύγουστο, οι εκτιμήσεις για την παραγωγή και την απασχόληση τους ερχόμενους τρεις μήνες ήταν πιο απαισιόδοξες, ενώ λιγότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι σχεδιάζουν μειώσεις τιμών το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** το Σεπτέμβριο επιδεινώθηκε συγκριτικά με το Αύγουστο. Οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου τους τελευταίους 12 μήνες, καθώς και οι προσδοκίες τους για την οικονομική τους κατάσταση τους επόμενους 12 μήνες παρέμειναν περίπου στα ίδια αρνητικά επίπεδα του Αυγούστου. Οι εκτιμήσεις τους για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου και την

ανεργία τους επόμενους 12 μήνες σημείωσαν σημαντική επιδείνωση (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Συγκριτικά με τον Αύγουστο, περισσότεροι καταναλωτές παρατήρησαν μειώσεις στις τιμές τους τελευταίους 12 μήνες και περισσότεροι αναμένουν ότι οι τιμές τους επόμενους 12 μήνες θα μειωθούν. Λιγότεροι καταναλωτές απ' ό,τι τον Αύγουστο θεωρούν την τρέχουσα στιγμή ως ακατάλληλη για μεγάλες αγορές και παράλληλα, λιγότεροι σκοπεύουν να περιορίσουν τις μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων συνεχίζει να θεωρεί την τρέχουσα περίοδο ως ακατάλληλη για αποταμίευση, ενώ το Σεπτέμβριο λιγότεροι καταναλωτές δηλώνουν ότι ενδέχεται να αποταμιεύσουν μέσα στον επόμενο χρόνο.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο το Σεπτέμβριο 2014 αυξήθηκε οριακά, κατά 0,2 μονάδες, σε σχέση με τον Αύγουστο 2014. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε καλύτερευση του κλίματος στις υπηρεσίες και στο λιανικό εμπόριο. Η άνοδος του κλίματος στις υπηρεσίες προέρχεται κυρίως από τη βελτίωση της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης και της ζήτησης των επιχειρήσεων και από θετικότερες εκτιμήσεις για τη ζήτηση τους επόμενους τρεις μήνες. Η καλύτερευση του κλίματος στο λιανικό εμπόριο προκύπτει από τις λιγότερο αρνητικές αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις τους τελευταίους και τους επόμενους τρεις μήνες. Το κλίμα στις κατασκευές σημείωσε επιδείνωση κυρίως λόγω αρνητικότερων εκτιμήσεων για τις προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο. Η οριακή πτώση του κλίματος στη μεταποίηση σχετίζεται με δυσμενέστερες αξιολογήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και την παραγωγή το επόμενο τρίμηνο. Η υποχώρηση του κλίματος στους καταναλωτές είναι αποτέλεσμα πιο απαισιόδοξων εκτιμήσεων για την οικονομική κατάσταση στην Κύπρο και την ανεργία τους επόμενους 12 μήνες καθώς και αρνητικότερης στάσης των καταναλωτών προς την αποταμίευση.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

Μήνας	2013				2014								
	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	83.3	85.0	88.0	88.8	90.8	92.2	93.5	98.4	100.7	101.3	102.0	100.8	101.0
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-33	-30	-21	-24	-17	-16	-12	0	6	5	7	3	6
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-39	-34	-28	-34	-29	-27	-14	-12	1	-4	0	-7	0
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-40	-35	-27	-34	-26	-25	-23	-7	-7	0	-1	5	6
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	-21	-20	-7	-5	5	3	0	20	22	18	21	9	12
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-14	-7	-9	-8	-3	3	-1	-2	-7	-1	2	-7	10
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-1	-11	-4	-1	-7	-8	-8	-6	-5	-3	4	1	7
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-16	-17	-21	-20	-15	-19	-17	-8	-3	-6	-13	-8	-5
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-31	-25	-26	-19	-18	-18	-23	-9	-12	-13	-14	-14	-12
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-58	-48	-50	-48	-42	-44	-48	-37	-33	-32	-29	-38	-34
Τρέχοντα αποθέματα ³	-4	-5	-10	-8	-15	-12	-9	-15	-5	-2	0	-6	-4
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-41	-32	-38	-18	-27	-21	-29	-6	-8	-10	-12	-10	-6
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-50	-48	-49	-35	-39	-31	-47	-23	-22	-21	-29	-24	-20
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-7	-3	-3	0	2	-1	-4	-2	-3	-3	-6	-5	-3
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-23	-21	-18	-10	-2	-10	-9	-6	-6	-7	-1	-17	-16
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-55	-51	-60	-55	-58	-54	-50	-43	-49	-47	-50	-45	-47
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-66	-48	-65	-59	-66	-62	-52	-42	-55	-42	-35	-49	-43
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-83	-86	-89	-89	-91	-90	-85	-74	-88	-84	-86	-85	-86
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-27	-16	-30	-20	-25	-17	-16	-12	-10	-11	-15	-5	-9
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-41	-32	-39	-37	-39	-31	-43	-26	-33	-27	-15	-25	-24
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-16	-17	-19	-15	-13	-13	-13	-9	-8	-9	-9	-8	-9
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-57	-49	-48	-48	-36	-28	-21	-7	-4	-6	-3	-1	-9
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-52	-54	-53	-49	-51	-49	-47	-40	-41	-42	-47	-43	-47
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-44	-39	-33	-33	-24	-28	-33	-29	-32	-36	-57	-38	-41
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-28	-26	-18	-21	-17	-17	-16	-12	-14	-10	-16	-10	-15
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	-24	-24	-21	-16	-7	-8	-9	3	3	6	3	10	7
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-13	-17	-11	-3	-8	-5	-10	-1	-3	6	-3	4	-4
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-9	-4	-6	1	-6	-6	-9	-2	1	-3	-1	-11	-5
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-53	-53	-50	-44	-47	-39	-39	-38	-34	-28	-28	-27	-31
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-54	-47	-50	-48	-48	-47	-47	-49	-47	-44	-41	-39	-38
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-31	-34	-31	-26	-31	-24	-25	-19	-18	-19	-12	-12	-12
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-86	-82	-78	-73	-78	-70	-67	-66	-60	-56	-46	-46	-45
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-51	-56	-49	-36	-44	-36	-31	-29	-19	-12	-13	-10	-16
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-22	-22	-28	-19	-15	-20	-29	-24	-19	-12	-12	-16	-19
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-35	-23	-34	-30	-14	-18	-35	-18	-20	-15	-14	-26	-30
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3,4}	66	67	65	56	54	37	42	44	38	27	25	29	35
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-60	-54	-58	-51	-55	-53	-46	-49	-48	-50	-45	-48	-43
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-73	-63	-66	-65	-67	-60	-65	-58	-56	-64	-50	-56	-53
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-38	-41	-34	-33	-35	-38	-34	-34	-37	-35	-32	-33	-33
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-64	-56	-56	-58	-57	-61	-56	-61	-61	-54	-61	-57	-60
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	-4	-2	1	-3	1	-4	-3	-4	-5	-3	-4	-4	-1

Σημειώσεις:

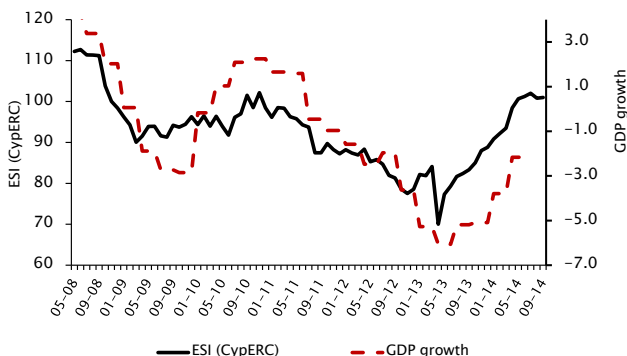
¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf
³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

SEPTEMBER 2014

Figure 1: Economic Sentiment Indicator (ESI CypERC) and GDP growth

Note: The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator constructed by the Economics Research Centre (ESI CypERC) reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.

Figure 2: Decomposition of the change in ESI (CypERC)

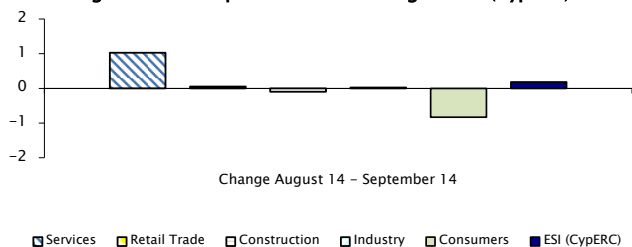

Figure 5: Construction Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

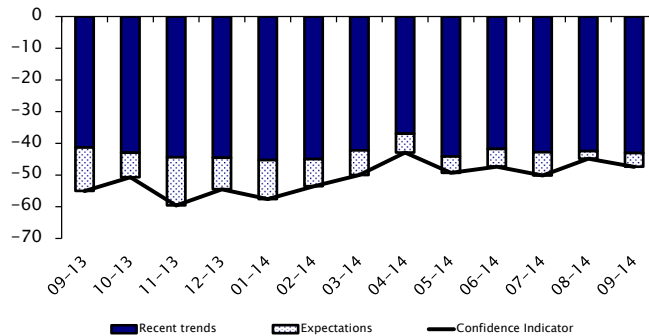

Figure 3: Services Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

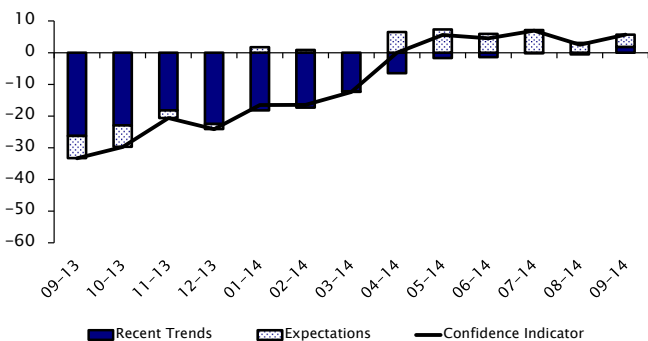

Figure 6: Industrial Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

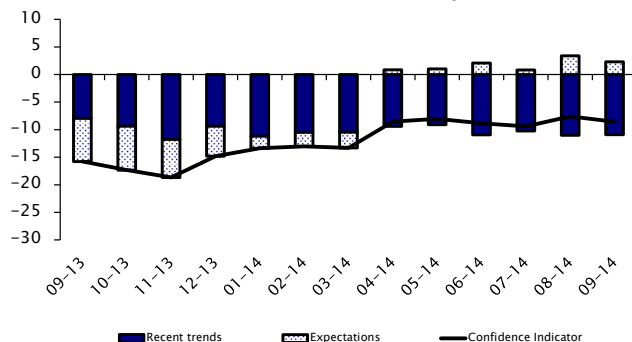

Figure 4: Retail Trade Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

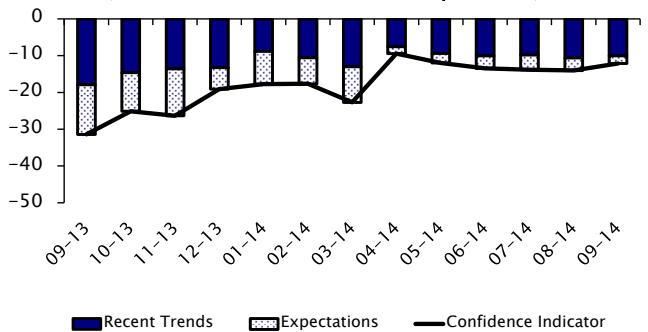
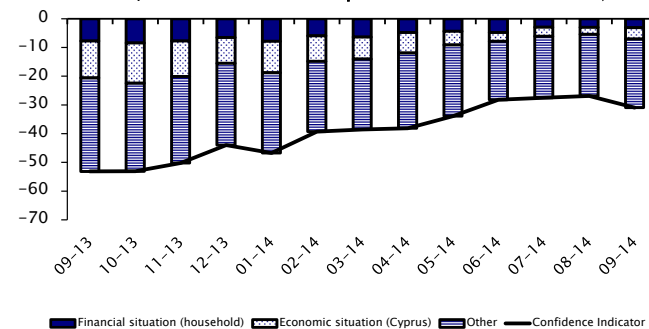

Figure 7: Consumer Confidence Indicator (contribution of financial/economic situation expectations and other factors)

Note: Other factors include unemployment expectations and savings intentions.

Table 1: Difference between the percentage of positive and negative responses (balance)¹ and ESI (CypERC)

Month	2013					2014								
	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ECONOMIC SENTIMENT INDICATOR (ESI CypERC)²	83.3	85.0	88.0	88.8	90.8	92.2	93.5	98.4	100.7	101.3	102.0	100.8	101.0	
SERVICES														
Services Confidence Indicator ³	-33	-30	-21	-24	-17	-16	-12	0	6	5	7	3	6	
Business situation, past 3 months ⁴	-39	-34	-28	-34	-29	-27	-14	-12	1	-4	0	-7	0	
Turnover (demand), past 3 months ⁴	-40	-35	-27	-34	-26	-25	-23	-7	-7	0	-1	5	6	
Expected turnover (demand), next 3 months ⁴	-21	-20	-7	-5	5	3	0	20	22	18	21	9	12	
Employment, past 3 months	-14	-7	-9	-8	-3	3	-1	-2	-7	-1	2	-7	10	
Expected employment, next 3 months	-1	-11	-4	-1	-7	-8	-8	-6	-5	-3	4	1	7	
Expected selling prices, next 3 months	-16	-17	-21	-20	-15	-19	-17	-8	-3	-6	-13	-8	-5	
RETAIL TRADE														
Retail Trade Confidence Indicator ³	-31	-25	-26	-19	-18	-18	-23	-9	-12	-13	-14	-14	-12	
Business activity (sales), past 3 months ⁴	-58	-48	-50	-48	-42	-44	-48	-37	-33	-32	-29	-38	-34	
Stock of goods ⁴	-4	-5	-10	-8	-15	-12	-9	-15	-5	-2	0	-6	-4	
Expected business activity (sales), next 3 months ⁴	-41	-32	-38	-18	-27	-21	-29	-6	-8	-10	-12	-10	-6	
Orders placed with suppliers, next 3 months	-50	-48	-49	-35	-39	-31	-47	-23	-22	-21	-29	-24	-20	
Expected employment, next 3 months	-7	-3	-3	0	2	-1	-4	-2	-3	-3	-6	-5	-3	
Expected selling prices, next 3 months	-23	-21	-18	-10	-2	-10	-9	-6	-6	-7	-1	-17	-16	
CONSTRUCTION														
Construction Confidence Indicator ³	-55	-51	-60	-55	-58	-54	-50	-43	-49	-47	-50	-45	-47	
Building activity, past 3 months	-66	-48	-65	-59	-66	-62	-52	-42	-55	-42	-35	-49	-43	
Current overall order books ⁴	-83	-86	-89	-89	-91	-90	-85	-74	-88	-84	-86	-85	-86	
Expected employment, next 3 months ⁴	-27	-16	-30	-20	-25	-17	-16	-12	-10	-11	-15	-5	-9	
Expected selling prices, next 3 months	-41	-32	-39	-37	-39	-31	-43	-26	-33	-27	-15	-25	-24	
INDUSTRY														
Industrial Confidence Indicator ³	-16	-17	-19	-15	-13	-13	-13	-9	-8	-9	-9	-8	-9	
Production, past 3 months	-57	-49	-48	-48	-36	-28	-21	-7	-4	-6	-3	-1	-9	
Current overall order books ⁴	-52	-54	-53	-49	-51	-49	-47	-40	-41	-42	-47	-43	-47	
Current export order books	-44	-39	-33	-33	-24	-28	-33	-29	-32	-36	-57	-38	-41	
Stock of finished products ⁴	-28	-26	-18	-21	-17	-17	-16	-12	-14	-10	-16	-10	-15	
Expected production, next 3 months ⁴	-24	-24	-21	-16	-7	-8	-9	3	3	6	3	10	7	
Expected employment, next 3 months ⁵	-13	-17	-11	-3	-8	-5	-10	-1	-3	6	-3	4	-4	
Expected selling prices, next 3 months	-9	-4	-6	1	-6	-6	-9	-2	1	-3	-1	-11	-5	
CONSUMERS														
Consumer Confidence Indicator ³	-53	-53	-50	-44	-47	-39	-39	-38	-34	-28	-28	-27	-31	
Financial situation of household, past 12 months	-54	-47	-50	-48	-48	-47	-47	-49	-47	-44	-41	-39	-38	
Expected financial situation of household, next 12 months ⁴	-31	-34	-31	-26	-31	-24	-25	-19	-18	-19	-12	-12	-12	
General economic situation in Cyprus, past 12 months	-86	-82	-78	-73	-78	-70	-67	-66	-60	-56	-46	-46	-45	
Expected general economic situation in Cyprus, next 12 months ⁴	-51	-56	-49	-36	-44	-36	-31	-29	-19	-12	-13	-10	-16	
Consumer prices, past 12 months	-22	-22	-28	-19	-15	-20	-29	-24	-19	-12	-12	-16	-19	
Expected consumer prices, next 12 months	-35	-23	-34	-30	-14	-18	-35	-18	-20	-15	-14	-26	-30	
Expected unemployment in Cyprus, next 12 months ^{4,5}	66	67	65	56	54	37	42	44	38	27	25	29	35	
Major purchases at present	-60	-54	-58	-51	-55	-53	-46	-49	-48	-50	-45	-48	-43	
Major purchases intentions, next 12 months	-73	-63	-66	-65	-67	-60	-65	-58	-56	-64	-50	-56	-53	
Savings at present	-38	-41	-34	-33	-35	-38	-34	-34	-37	-35	-32	-33	-33	
Savings intentions, next 12 months ⁴	-64	-56	-56	-58	-57	-61	-56	-61	-61	-54	-61	-57	-60	
Statement on the current financial condition of household	-4	-2	1	-3	1	-4	-3	-4	-5	-3	-4	-4	-1	

Notes:

- Positive responses refer to increase/improvement/ above normal/very or fairly likely, while the opposite holds for negative responses. Data are seasonally adjusted.
- The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.
- The calculation of the confidence (composite) indicator is described in http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.
- The responses to this question are used in the calculation of the confidence (composite) indicator for each survey.
- Following a suggestion by the European Commission, the responses to this question are not adjusted for seasonality.

Since May 2008 the Economics Research Centre, in collaboration with RAI Consultants Ltd, have been conducting the Business and Consumer Surveys in Cyprus, as part of the Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. The programme is co-financed by the European Commission.